

ABONAMENTUL:
Pe un an — — 100 Lei
Pentru instituții:
Pe un an — — 400 Lei
PUBLICAȚIUNILE
se primesc la administrație.
Manuscrisele nu se
înapoiază.

ROMÂNUL

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
str. V. Goldiș (f. Românilor)
Nr. 6.
—
Apare săptămânal.
Redactor resp.:
prof. I. ARDELEAN

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC DIN JUD. ARAD.

AMĂGIRI

Domnul Vaida spune, că s'a supărat pe partid și pe conducătorii săi, fiindcă n'au voit să introducă în program, formula „Numerus Valachicus”. Pentru Dl. Vaida, care desconsideră programele de guvernământ, care guvernează după bunul plac când are puterea în mâinile sale, nu putea să constituie un motiv de supărare, că nu-i se trece în program, două cuvinte înbinate fără nici un sens, dar care poate să dea naștere la fel de fel de interpretări greșite și păgubitoare pentru țară; motivul supărării stă în faptul, că Dl. Ion Mihalache președintele partidului „N. Ț.”, nu s'a pretat la jocul său, de a îndepărta din toate organizațiile național-țărănești din Ardeal pe oamenii D-lui Maniu. Reese de aci, că supărarea D-lui Vaida este de ordin personal și nu de ordin programatic, cum vrea Dsa s'o prezinte în fața opiniei publice.

Dl Vaida s'a supărat pe Dnii Iuliu Maniu și Ion Mihalache, pentru că aceștia în anul 1932 — n'au aprobat ca Dsa să ia guvernul în condițiuni umilitoare pentru sine și păgubitoare pentru partid și țară, — atunci când D-lor păraseau guvernul, tocmai pentru aceste condițiuni. Acesta este motivul adevărat pentru care Dl Vaida poartă atâta ură și varsă atâta venin contra conducătorilor noștri: Ion Mihalache și Iuliu Maniu.

Dl Vaida văzând că mișcarea sa a dat greș pe toată linia, se sbate ca peștele pe uscat, ținând conferințe cu conținut atât de încurcat, încât ascultătorii care le audiază, pleacă cu ideea, că Dl Vaida nu-i de loc sincer în ceea-ce spune.

Cum poate să facă impresie bună, când Dsa vine și spune, că a fost de patru ori la putere și n'a putut face nimic? Prin această afirmare își dă singur certificat de incapacitate. Cum poate să fie pe placul mulțimii, când spune că este în douăzeci de consilii bancare și industriale, ș'ar mai dori să mai fie încă în douăzeci? Cum poate să fie în asentimentul opiniei publice, când între români și cetățenii români de alt neam, născuți pe pământul țării și care au rămas credincioși față de țară și legile ei — în toate împrejurările, seamănă ură și vrajbă?

Nu prin ură și vrajbă se pot cuceri sufletele neamurilor conlocuitoare cu noi, ci prin blândețe, noblețe și dreptate pentru toți.

Nimic din drepturile noastre de popor majoritar nu trebuie să cedăm, dar totdeauna trebuie să lucrăm astfel ca să nu dăm impresia că suntem un popor laș, slab sau nepricepuți în conducerea treburilor obștești. Pentru a fi stimați și respectați de minoritari, trebuie să ne ridicăm prin cultură și civilizație mai presus de ei; cu bătă și cu furca se pot îmblânzi animalele nu însă și oamenii. Pe aceștia îi faci să-ți dea considerația pe care o meriți, prin in-

teligența de care dispui și prin munca neobosită pe care o desfășori ca să produci opere mari, de care să se folosească lumea întreagă.

De 16 ani de când Dl Vaida activează în politica țării românești, de patru ori a avut puterea la dispoziția sa, însă nicio dată n'a făcut nimic pentru ridicarea elementului românesc. Pentru această operă negativă, se scuză cu aceea că n'a putut face. Față de această scuză, care nu se întemeiază pe nimic, toată lumea se întreabă: cum de n'a putut face nimic, când puterea era în mâinile Dsale? Adevăr spune Dl Vaida că n'a făcut nimic, dar de ce n'a făcut nu dă nici-o lămurire. Dacă Dsa nu vrea să clarifice această chestiune, datori suntem noi să luminăm opinia publică. Dl Vaida a avut și are marele cusur de a primi puterea sub orice condițiuni legat de mâini și de picioare puțin îl împoartă dacă are sau n'are libertate de a face ceva bun pentru țară: un al doilea cusur, de care Dl Vaida nu se poate tămădui nici măcar în clipa când vrea să treacă drept salvatorul românismului, este miera pe care o sugerează dela consilii de administrație ale societăților streine.

Este evident, că primind să guvernezi țara, cu condiția de a nu face un pas pă-

nă ce nu-ți întrebi patronii, n'ai să poți face nimic, fiindcă în orice moment ești prizonier în mâinile lor, ești sclavul acelor trusturi bancare sau industriale în ale căror consilii de administrație ești și din ale căror bunuri te înfrunți. — Puterea cu călușul de nas poate fi bună pentru acel care o are și pentru cei din jurul său, în nici un caz nu poate fi în folosul țării.

Fi membru în consilii de administrație ale societăților, care au ca prim și ultim scop, specula celor mulți și producători de bunuri, nu poți fi un conducător de țară nepărtinitor. Interesul băncilor și al industriilor mari al căror reprezentant ești, îți cer, când ai puterea în mâini, să le aperi prin legi protectoare, în dauna acelor care muncesc și susțin această țară pe umerii lor, atât în vreme de pace cât și în vremuri de războiu. Cine vrea să fluture steagul naționalismului integral, trebuie să fie icoană nepătată, trebuie să fie exemplul unei vieți de care nimeni să nu se poată atinge, trebuie să premeargă cu faptele sale bune, înaintea tuturor, — numai așa are dreptul de îndrumător și conducător de mulțimi. Ori Dl Vaida, prin faptele sale, nu este omul chemat, în fața căruia oamenii cu cinste și cu judecată limpede să se plece. Rățoielile de azi ale D-lui Vaida, li-au mai făcut și alții, dar toate au fost așa de trecătoare, că în urma lor n'a rămas decât amintiri urâte. **T.**

Un preot model

Ca fost organ de control, mi s'a dat posibilitate, să cunosc mulți preoți în județul nostru. Pe unii îi cunosc mai comozi, iar majoritatea la locul datoriei. Nu mi s'a dat însă posibilitate să văd și să cunosc nici un preot, care să-și facă datoria așa, cum și-o face părintele dr. Nicolae Iorgovan din comuna Sănnicolaulmic.

Serviciile divine le face prompt și cu multă modestie și smerenie. Predică scurt și la înțelesul turtora.

În duminică și sărbători după vecernie e în totdeauna în mijlocul oastei Domnului, explicând sf. Evanghelie.

În două clase de învățământ face adevărată catehizare 8 ore la săptămână.

Seara instruuzează câțiva flăcăi, în mod gratuit, glasurile și alte cântări bisericesti, pregătindu-i de cantori pentru biserică.

Tot seara face cor cu adulții și separat cu copiii de școală.

Instruuzează și aranjază șezători cu copiii de școală.!! O astfel de șezătoare a aranjat și în Dumineca din 31 Martie a. c. la care a participat pe lângă Dl. dr. Aurel Crișan fost prefect și Dl. Nicolae Adam f.

deputat și un număr însemnat de credincioși. Elevii și eleve s'au prezentat și au predat bine, poezii, dialoge, monoloage și cântări, potrivite scopului urmărit. Părintele s'a achitat cât se poate de bine.

Zilnic bate ușile fabricelor din Arad cerând plasa credincioșilor săi oropsiți și săraci.

Stole? După felul cum face serviciile de frumesc la orice ocaziune, sunt minime, sau de loc!

Dacă se prezintă la dânsul un credincios al său sărac și cu familie și-i cere ajutor bănesc, îi dă ultimul pol din casă!

După cât îl cunosc, părintele dacă ar avea moșie și bogăție mare, mulți credincioși săraci din comună ar duce-o bine. Este însă sărac, bogat însă cu duhul și preot după rânduiala lui Melhisedec — după cum se zice în biblie.

Politică încă face. Una însă: Bisericească — școlară și națională. În comună n'are partid. Cu toții îl iubesc la fel.

Atâtea lucruri bune știu să spun despre părintele Iorgovan și-mi pare bine, că le pot releva aci, pentru a-l pune ca model preoților noștri din județ.

Iulian Pagubă.

**Național-Țărăniștii din organizația
jud. Arad sprijinesc în primul rând
ziarul „Românul” care este al lor.**

Onor.

Secretariatul General al Partidului Național-Țărănesc organizația jud.

Arad

La comunicatul ziarului „Curentul“ din 31 Martie a. c. Nr. 2571. provincie, cu titlul: „Partizanii Dlui Vaida se înmulțesc la Arad“ în ce mă privește pe mine, Vă rog a primi următoarea desmințire categorică:

1. Știrea cu privire la mine, că aș fi alături de acei cari înțeleg să înmulțesc numărul acelor ce află de bine a urma pe Dl Vaida, este falsă și cu rea voință dată.

Nicicând și nimănui n'am spus vre-o dată că intenționez să părăsesc partidul, pentru a trece în vre-o tabără, personală dacă ar fi aceea condusă chiar de Dl Vaida. Și aceasta nu fiindcă eu aș fi vrednic să critic acțiunea nouă, ci numai pentru simplul motiv, că, personal pe nimeni nu pot urma în afară de cadrele disciplinate ale partidului.

M'am înscris în partid în urma unui profund examen de conștiință și atunci când am avut deplina convingere, că ideea care a călăuzit partidul și-l călăuzește și azi este ideea înaltelor interese naționale și deci țărănești.

În urmă cu 2—3 luni, am avut ocaziune să discut cu alții mai chemați ca și mine, eventuala rupură în partid. Cu toții am fost de acord atunci, că organizația din Arad nu este nici vaidistă nici manistă și că peste toate considerațiunile de persoane va trebui să trecem urmând linia dreaptă a partidului. Regret că azi sunt singurul dintre acei convorbitori, care urmez soluția adoptată de toți.

Sunt adânc întristat că nu pot urma, în politică, pe acei cari au reușit să facă din mine un partizan convins, și cari atât în politică cât și în alte împrejurări mi-au acordat sprijinul lor sincer.

Le port toată stima și recunoștința. Cred că încă n'am ajuns acele vremuri, când stabilitatea în mișcări și convingeri este păcat.

Nu e vina elevului dacă învățătorul își schimbă mișcările, căci sfințenia lucrului nu vine prin persoane ci prin lege oricare ar fi persoana. Omul poate greși însă principiul rămâne. De aceea cu aceeași sinceritate și strângere de inimă nu-i pot urma.

Am încredere în programa partidului și în conducătorii lui: Iuliu Maniu și Ion Mihalache, precum acei cari azi îl părăsesc, în urmă cu câteva zile, aveau numai cuvinte de slavă la adresa lor.

Putem părăsi oare pe Iuliu Maniu, despre care cu foși spuneam în zile de criză că este ultima rezervă a națiunii? Putem părăsi oare pe un Ion Mihalache, care din durerile tranșeelor și-a înghebat partidul, pentru ca apoi să-l unească cu forța națională a Ardealului, reprezentată prin caracterul Maniu?

Acești doi și-au pierdut din curățenia sentimentului național, pentru care au suferit o viață întreagă?

Acești doi, într'un timp, relativ foarte scurt, au înțetat a mai fi: Iuliu Maniu simbolul naționalismului întregu și a democrației pure, iar Ion Mihalache reprezentantul autorizat al țărănimii, care prin idealul statului țărănesc, dorește s'o ridice la un rang cel puțin de egalitate cu celelalte clase sociale?

Toate aceste le trag la'ndoială!

Domnului Vaida națiunea îi va fi recunoscătoare pentru serviciile aduse patriei, dar aci fiind vorba de dogma unui partid suntem siliți a trece peste considerațiuni personale și a urma partidul în care însuși Dl Vaida a militat o viață întreagă.

Săvârșin, la 4 Aprilie 1935.

Șeful sect. Săvârșin,
Iosif Păcuraru
inv. preot

Costume la comandă la Moskovitz

Convocarea congresului național-țărănesc

Un comunicat al conducerii centrale a partidului.

Congresul general al partidului național-țărănesc este convocat pentru zilele de 22 și 23 Aprilie a. c. în București.

Potrivit art. 33 din statute, iau parte la congres:

a) Delegații trimiși de Comitetele județene în număr egal cu numărul deputaților pe care județul are dreptul să-i aleagă;

p) Deputații și senatorii actuali și foștii deputați și senatori din ultima legislatură;

c) Membrii comitetului central;

d) Foștii miniștrii și subsecretari de stat și foștii șefi de resort.

Ordinea de zi este următoarea:

a) Raportul d-lui secretar general asupra mersului partidului;

b) Raportul d-lui președinte al Sfatului parlamentar asupra activității parlamentariilor;

c) Deliberarea și aprobarea proiectului de program, aprobat de comitetul central executiv în ședințele de 1—4 Februarie a. c.;

d) Deliberări asupra proiectului de statut, aprobat de comitetul central executiv, în ședințele de 4—5 Februarie a. c.

e) Discuții și hotărâri cu privire la tactica partidului;

f) Constituirea și confirmarea comitetului executiv;

g) Diverse chestiuni cu privire la bunul mers al partidului.

Costum modern la Moskovitz

Și au plătit abonamentul

Dr. Teodor Roxin pt. Clubul N. T. Oradia	L 100
Stefanovici Petre, Sannicolaumic	" 100
Ārcadie Torneanu, Șeitin	" 75
Āxente Mornaila, Șimandul de Jos	" 50
Constantin Popuță, Șeitin	" 75
Jon Bădescu, Ārad	" 100
Budiștean Petre, Grădiștea	" 50
Borlea Simion, Grădiștea	" 50

Donații pentru Românul la ședința din 5 Aprilie.

Colonel Babescu	L 7000
Dr. Bănesiu, Pecica	" 500
Dr. Boțioc, Ārad	" 500
Părintele Stan Cherechiu	" 100
Dr. I. Bărsan, Buteni	" 100
Dumitru Milon, Micalaca	" 100
Ion Draja, Radna	" 100
Dr. Āurel Raicu, Ārad	" 500
Dr. Āugustin Lazăr, Ārad	" 500
Dr. T. Barbateia, Ārad	" 100
Gh. Iovin, Ārad	" 100
Trifu exportator Șimand	" 100

Să cultivăm mai multe plante de nutreț!

de Nicolae Adam

Pentru a răspunde cerințelor de agricultură rațională multe avem de făcut. Am putea înșirui câteva puncte de plecare, d. e.: Cultura (lucrarea) pământului să facem după indicațiile ce ni se dau de către serviciile agricole. Să semănăm plantele rentabile și care tot odată pe lângă că ne aduc un folos mai mare bănesc să ne facă și pământul mai roditor. Semințele să le alegem și chiar dacă cumpărându-le le plătim mai scump, vom avea o recoltă mai sigură și tot odată mai rentabilă. Să nu scăpăm din vedere a cultiva cât mai multe plante furajere, căci aceste ne aduc un câștig îndoit. Odată nu slăbesc pământul — dincontră, multe îl chiar îngrășe — iar a doua oară ne dau posibilitatea de a le vinde transformate. Vizitând în primăvara anului trecut o moșie din apropierea Aradului pe care o ține în arendă exportatorul Kozma Alexandru, Dlui mi-a spus următoarea teorie, pe care pentru cuminența ei o amintesc aici: „Eu tot ce voi recolta de pe această moșie, nu vreau să vând n sac ori în trăsura, ci ea trebuie să iasă pepicioare de aici”. Evident că moșia — în întindere de aproximativ 100 jugh. crd. — era cultivată mai mult cu furajere. Ei și să nu scăpăm din vedere că Dl. Kozma ține moșia în arendă iar vitele le cumpără. Deci dacă îi rentează D-sale, cu atât mai mult cred că ne va eși socoteala noastră, care avem și pământurile și vitele proprii. Cultura grâului în ultimul timp a devenit nerentabilă. Asta nu înseamnă să nu-l mai cultivăm. Din contră, pentru rotație și pentru importanța lui, el stă încă pe planul prim. Ori să știe de toată lumea că, pe vemuri el și porumbul era cel mai mare izvor de bogăție națională. Și cu toate că am pierdut toate piețele din străinătate unde grăul nostru să exporta și ne aducea în țară bani buni și grei, din cauza taxelor vamale percepute de guvernele liberale lucru ce l-am mai amintit în această foare și din cauza concurenței ce ne-o făceau țările Americi de Nord și Sud, cu grânele lor selecționate. Totuși nu sunt pierdute toate șansele de a recuceri aceste piețe. Ne trebuie însă sprijinul neprecupețit al statului — așa cum programul partidului, nostru național-țărănesc îl prevede, iar din partea agricultorilor să cere să cultive numai soiurile de grâu selecționat. În această direcțiune Camera de Agricultură din Arad și-a făcut datoria cu cea mai mare tragere de inimă și în urma ei avem în județul nostru cele mai bune soiuri de grâu ca „Bankut 1201“ și „Odvos 3“ cari în anul trecut chiar — când nu am avut o recoltă tocmai bună — au dat rezultate admirabile, atingând în greutate hectolitrică până la 45 la sută. Cu asemenea rezultate ne va fi ușor să luăm lupta de concurență cu ori și cine. Dar nu toți țărani

Trenscofe la Moskovitz

noștri au însemnat soiurile sus amintite. Trebuie să-i convingem să o facă. Dar asupra acestei chestiuni — a grâului — vom reveni atunci când va fi de actualitate, având acum sezonul însămânțărilor de primăvară încă odată în demn pe toată lumea plugărească, să samene cât mai multe furajere. Totodată cei cari au ogoare de toamnă să nu le are din nou ci numai să le grăpeze și dacă totuși a dat earba să treacă peste ele și cu plugul de sapă (cultivatorul).

Citiți și răspândiți „ROMÂNUL“

Tiparul CONCORDIA Institut de Arte Grafice și Edifură S. A. Arad, Strada V. Goldis Nr. 6

Ședința Delegației Permanente a Partidului Național-Tărănesc din Arad

Organizația arădană solidară cu dnii Ion Mihalache și Iuliu Maniu

Evenimentele din ultima lună au determinat conducerea organizației arădane să procedeze la o verificare a cadrelor, să se informeze asupra felului cum au întâmpinat masele acțiunea dlui Vaida și să cunoască de aproape indicațiunile fărânimii în cea ce privește drumul de urmat. Această din urmă a fost întotdeauna problema care n'a interesat partidele politice dela noi, care n'a constituit niciodată o chestie de preocupare a cadrelor conducătoare, deși în viața politică a unui stat, în opera de conturare și modelare a programelor de guvernare a partidelor, în opoziție, în acțiunea constructivă de aplicare a programului în epoca guvernării, indicațiunile maselor, la noi fărânești, este problemă de capitală importanță.

Cine poate governa, cine poate conduce un stat fără program, fără să cunoască cele mai apropiate interese ale populației și fără să fină seamă de acestea?

Dacă conducătorii nu fin seamă de interesele populației care la noi se confundă cu fărânimia ea și-le cunoaște și știe care este drumul de urmat pentru ca ele să fie perfect servite. Știe deasemenea că nu interese comune au determinat pe unii dintre conducătorii de ieri să părăsească drumul drept și deschis al partidului național țărănesc, pentru ca să încerce căi lăturale ci, oportunistul, interesul personal.

Dar, fărânimia de azi, nu e fărânimia inconștientă de demult pe care puteai să o conduci cum îți convenea. Azi ea se lasă condusă dacă se știe pe drumul său adevărat. Ea vede, judecă și decide.

Partidul național-țărănesc, ca un partid al fărânimii, a înțeles că e o necesitate vitală, pentru însăși statul român, să se fină seamă de nevoile celei mai numeroase pătri sociale, care este și mai importantă în România.

Nu așa a cugetat d. Vaida și aceia cari l'au urmat. Ei și-au fixat un obiectiv: **puterea** și caută acum să-l atingă utilizând până și mijloace medievale. Hârțile de 500 lei rupte în două, o jumătate predată când se ia ordinul și cealaltă jumătate după executarea lui: **corup**, falsul zvon răspândit la fiecare colț de cătun că peste o lună „**suntem la putere**“, la 10 Aprilie noi **suntem la guvern**“ sunt elemente de ademenire; „**vă vom învăța noi peste 2 săptămâni**“, „**vă dăm noi vouă când avem puterea**“ sunt amenințări și elemente de teroare.

Ședința de Vineri, 5 Aprilie, a avut un caracter informal și scop de orânduiri interne. Au fost convocați membrii Delegației permanente și șefii de sectoare. La apelul conducerii partidului au răspuns frunțași din toate părțile județului. Unii fiind împiedecați să se deplaseze la Arad, au trimis scrisori și telegrame în cari își mărturisesc crezul și atașamentul față de partid și conducătorii Ion Mihalache și Iuliu Maniu.

Organizația județului Arad este hotărât cu partidul și urmează fără șovăire pe d. Ion Mihalache. Aceasta este o constatare pe care o facem după ședința de Vineri.

La orele 11 d vicepreș. Cosma deschide ședința, care a avut loc în sala „Dacia“ și cere dlui prof. Teodorescu, secretarul general, să identifice pe cei prezenți. După ce d. Cosma invită pe aceia cari nu înțeleg să urmeze pe dnii Mihalache și Maniu să părăsească sala, se procedează la conscrierea celor de față.

Cuvântarea dlui M. Cosma

D. vicepreșed. Cosma spune între altele că are sentimente de părere de rău când se gândește la unii plecași și sentimente de liniște și mari speranțe când își aduce aminte că cei ce puneau piedici în drumul bunului mers al partidului nu mai sunt aci. Dsa speră că organizația arădană va deveni cea mai puternică organizație din țară.

Dacă s'a urmat pe toate căile distrugerea morală a dlui Iuliu Maniu aceasta n'a reușit, după cum nu va reuși nici scoaterea din arena politică a dlui Ion Mihalache, în care vedem pe unul dintre cei mai mari bărbați pe cari i-a avut vreodată România.

D. Cosma dezavuiază și respinge cu indignare mășăvenile publicate de „Frontul Românesc“ foaia dlui D. R. Ioanășescu, unul dintre corifeii dlui Al. Vaida-Voevod.

Vorbitorul arată că atacul în contra dlui Maniu a fost început de Eduard Mirto, încă în 1933, un alt corifeu al dlui Vaida.

În ceea ce-l privește pe d. Vaida arată că dsa și-a retras în Del. perm. propunerea cu „*numerus valachicus*“ „**pentruca programul să fie votat cu unanimitate**“. D. Vaida vine acum tocmai cu această idee pe care singur o abandonase. Dar pus la cale de dnii Anghelescu, fostul guvernator al Băncii Naționale și Viorel Tilea, d. Vaida începe lupta contra dlui Maniu.

In Arad

În județul Arad frământările sunt vechi. În 1933 d. Petrița Petica începe să atace pe d. Alexa Boșioc și de atunci atacurile se fin lanț.

Chestiuna cu „*cărămida*“ pusă în sarcina dlui Boșioc a eșit dela S. I. A. B. unde dnii A. Birtolon și P. Petica au fost în conducere. **Dânșii au vrut să pună în sarcina altora afacerile proprii.**

Acești domnii au urmat pe d. Vaida din interese personale. Cu dânșii au fmai plecat și alții. Sunt 11 la număr cari făceau parte din Deleg. Permanentă. Poporul însășnu-i urmează, dovadă prezența DV. aci.

Azi dlor lucrează în județ sub firma partidului ceea ce nu e un drept al lor de îndată ce-au fost desărcinași din funcțiile ce dețineau.

D. Cosma incheie spunând că: Partidul Național-Țărănesc este o formidabilă forță dinamică, care va fi în stare să scoată țara din greaua situație în care se găsește.

Mai vorbesc dnii Boșioc, Nicolae Adam, Popescu (Radna), Părintele Stan, C. Buștea ing. Popa, Șt. Gregovici, I. Bârsan, I. I. Băneșiu, I. Ardelean, Aug. Lazăr etc.

Se procedează la delegarea numirilor șefi de sectoare în locurile devenite vacante prin desărcinare. Nouii șefi de sector sunt următorii:

D. N. Adam la Pâncota, d. Ion Bârsan la Șebiș, d. I. Ardelean la Buteni, d. Voștinar la Zărând, d. Aug. Lazar la Gurahonț, d. Ion Draja la Bârzava.

După mai multe cuvântări se hotărăște cu unanimitate: **Cel 11 foști membri ai Deleg. Perm. cari au urmat pe d. Vaida se consideră de excluși din cadrele partidului.** Toți aceia cari au aderat și vor adera acțiunii Vaida, călcând disciplina de partid vor avea aceeași soartă.

Se fac delegări la congresul general, care va avea loc în zilele de 22 și 23 Aprilie în București. Sunt delegați următorii: A. Raicu, V. Voștinar, C. Buștea, I. Ardelean, I. Băneșiu, Fl. Popescu, I. Bârsan, G. Iovin și I. Cristea. Aceștia vor reprezenta organizația în mod oficial.

Conducerea județeană face apel la toți aceia cari doresc să ia parte la congres să-și arunce de pe acum participarea.

Un număr cât mai mare de participanți va putea imprima congresului un sens mai larg, transformându-l într'o adevărată adunare națională.

Se semnează o declarație

Cei de față hotărăsc să semneze următoarea

DECLARAȚIUNE:

Subsemnații membri ai Partidului Național-Țărănesc, membri în Delegația Permanentă, șefi de sectoare și membri în Comitetul Județean, fiind întruniți în ședință în orașul Arad, declarăm că nu aderăm la acțiunea dlui Al. Vaida și că, ascultând glasul conștiinței și convingerii noastre, stăm toți pe lângă programul partidului nostru și urmăm fără șovăire pe conducătorii noștri: Ion Mihalache și Iuliu Maniu.

Semnează:

Mihal Cosma, prof. C. Teodorescu, prof. Ardeleanu, dr. Vasilie Voștinaru, Nic. Adam, dr. Ion Bârsan, dr. Lazar Augustin, dr. Victor Pop, Inv. Ion Ungureanu, dr. Ivan Băneșiu, dr. Romulus Moga, colonel Babescu, dr. Alexa Boșioc, dr. Aurel Lazar, Teodor Bărbușiu, Inv. Florian Popescu, Arcade Tornean, prot. Victor Ghița, dr. Grigorovici Șt. avocat, Ion Popescu (Radna), dr. Teodor Barbașei, ing. Popa (Radna), Petru Trifu, Dtru Babău, preot. Arc. Crâșnic, av. Cordoș, dr. Aurel Raicu, pr. Zenovie Brădean, dr. Gh. Frâncu, dr. Cornel Buștea, Inv. A. David, pr. Nic. Stan, Budiu Pavel Cioranu, T. Flureaș, Millivoi Radovan, pr. T. Mornăilă, Nic. Frumuzache, Gh. Glava, Inv. Iulian Pagubă, Popa Petru, Dtru Milon, Gh. Iovin, Ion Cristea, Popovici Gh., I. Tudoran, Popa Traian, Ion Draja, Axente Mornăilă, Mișcoi Corneliu, Ion Ionușăș, Ion Pucea, Teodor Crișan.

Desbaterile au decurs în perfectă armonie, luând sfârșit și acele discordii care au pornit din cauza unora din cei excluși.

În timpul cuvântărilor a fost ovaționat M. Sa Regele și dnii Ion Mihalache și Iuliu Maniu.

După ședința s'a luat masa împreună în restaurantul „Dacia“, participanții întreținându-se în perfectă cordialitate încă câteva ore.

CITIȚI „ROMÂNUL“

Nu lăsați să se piardă singurul
Dvoastră prilej, de a vizita unicul

magazin de modă bărbătească
bine asortat cu ultimele noutăți

MANEA

ARAD, membru la „Consum“

A cumpăra haine e chestie de încredere

Cumpărați la

MUZSAY Arad

Cea mai eficientă sursă de încredere. Cu carnetul „Mercur“ în preț de bani gata

Murdării

Cine cetește ziarele, care susțin acțiunea întreprinsă de Dl Vaida și oamenii săi de casă, rămâne îngrozit de otrava care se varsă asupra celor doi conducători național-țărăniști: Ion Mihalache și Iuliu Maniu. Pentru aceiași conducători, Dl Vaida, cu câteva săptămâni nu avea de spus de cât cuvinte de laudă și prea mărire. Se pune întrebarea: Când a spus Dl Vaida adevărul atunci sau acum?

Nu numai acei care nu urmează drumul apucat de Dl Vaida, dar chiar și prietenii săi personali au rămas incremeniți când au citit în ziarele sale, murdăriile cu care sunt sfropiți Ion Mihalache și Iuliu Maniu. Acești doi idoli ai neamului, aceste caractere superioare, aceste exemplare alese de cinst și neșovăire pe drumul democrației românești, aceste figuri distinse ale neamului nostru, sunt terfelii cu tot felul de injurii, bune de aplicat numai borfașilor de rând.

De ambii spun, că suni vânduți streinilor; și de unul și de altul, zic, că sunt răi patrioți, fiindcă nu admit „numerus nimicus“ al Dlui Vaida; și pe unul și pe altul îi fac asasini ordinari. Iar pe Dl Iuliu Maniu, pentru că murdăria să fie și mai mare, îl consideră autorul moral al complotului făcut de colonelul Precup.

Neputându-se lega de cinstea, de capacitatea și de inteligența Dlui Ion Mihalache, se prind de îmbrăcămintea sa, care nu este de cât portul strămoșilor noștri, portul nostru național, pe care poartă il baljocoresc cu cuvinte de scârbă, parcă ar fi o îmbrăcămintă de ocară și nu de laudă. Haita Dlui Vaida, care nu are nimic sfânt pentru

național, se erijează în naționali integrali, strigând pe la colțuri de străzi „numerus valachicus“.

Francezii, italienii, germanii, până și americanii ne prețuesc și ne admiră portul nostru național, numai *valachiștii* își bat joc de el.

A necinsti cu cuvântul de nepatriot pe Maniu și Mihalache, înseamnă a-ți fi pierdut mințea, din cauza nereușitei încercări de mistificare, pe care vrei s'o produci în sânul cetățenilor țării, cu scopul vădit de a distruge marele organism politic național-țărănesc.

Nepatriot Maniu! care de decenii se luptă pentru desrobirea românilor din mâinele streinilor? Nepatriot el, care a românit Ardealul după unire? Aceasta este cea mai mare mârșevenie, ce se poate spune din partea cuiva, la adresa lui.

Rău patriot Mihalache, care în franșee a știut să înfrunte cu curaj năvălirea dușmanului, pentru care vitejie, poartă pe piept cea mai mare decorație?

Cine îndrăznește să-i arunci în fața cuvântului de rău patriot, înseamnă, că acela este un uitat de Dzeu pe acest pământ din cauza josnicilor sale.

Nu mai mișeilor și descreașilor le poate trece prin minte că Maniu și Mihalache pot fi vânduți nepatrioți, asasini și complotiști, ei care sunt trup din trupul țării românești și suflet din sufletul neamului românesc; ei care se identifică cu glia strămoșească și care luptă fără preget pentru ridicarea și prosperarea clasei țărănești.

C. T.

Partidele de guvernământ și autonomia cooperației

Nebunul de Fourier a venit pe terenul economiei cu ideea asociației de persoane. Această idee a început să prindă teren între clasele nevoiașe. Astăzi tot mai mult se flutură această idee a cooperației care este o asociație de persoane pentru o repartitie mai justă a beneficiilor provenite din muncă. Trei curente sunt în această mișcare cooperatistă: 1) Un curent care consideră cooperația ca o întreprindere economică funcționând în organizația capitalistă, nefăcând concurență capitalismului. 2) Al doilea curent consideră cooperația ca un mijloc de luptă al claselor muncitoare împotriva capitalismului având de scop transformarea economiei capitaliste în economie socialistă. 3) Al treilea curent consideră cooperația ca instrument de transformare socială având de scop transformarea economiei capitaliste în economie națională cooperativă. Ultimul curent tinde tot mai mult să se accentueze în România. În fiecare țară a început să se desvolte o anumită formă de cooperație, care corespunde structurii economice, politice și sociale a respectivei țări. În Anglia coop. de consum; în Franța coop. de producție, în Germania coop. de credit, în Danemarca coop. rurale — lăptăriile și abatoarele cooperative cari stăpânesc piața Londrei. La noi în România s'a desvoltat cooperativa de credit, valorificare și consum. România are o structură economică, politică și socială, în care se poate desvolta toate speciile de cooperative dela cooperativa de credit, producție până la cooperativa de consum.

La noi în România cooperativa de credit a început să se desvolte sub formă de sistem Schälze-Delitsch, cari au un caracter capitalist deoarece beneficiile se impart în raport cu acțiunile pe care le are fiecare asociat și nu în raport cu împrumuturile contractate ca la coop. sistem Reiffeisen. Adevărata organizare a cooperației

incepe cu legea Cooperației din 1924 a Domnului Răducanu. Această lege a însemnat o adevărată revoluție în mișcarea cooperatistă; această lege a însemnat înfrângerea controlului exclusivist din partea statului și izbânda autonomiei în domeniul cooperației, a însemnat înlăturarea pseudo-cooperației care domina în mișcarea cooperatistă, introdusă de Partidul Liberal.

Căci până la 1929 s'a făcut pseudo cooperație. Partidul Liberal ca să saboteze mișcarea cooperatistă a introdus controlul din partea statului, a creat o mulțime de băncuțe capitaliste orășanești ca să facă concurență băncilor coop. populare. Capitalismul întotdeauna a căutat să zugrume mișcarea cooperativă când aceasta a luat un avânt puternic. Toate ideile fundamentale ale cooperației apar ca o reacție contra capitalismului: asociația de persoane, solidaritatea socială, lupta contra capitalismului, înlăturarea intermediarului, echilibru între producție și consumație, autonomia, creierea proprietății colective, căci deasupra proprietății individuale se creiază o proprietate colectivă, care rezultă din beneficiile cooperației ca: bibliotecă, case de sfat, case de asistență socială. Toate aceste idei apar ca o reacție contra capitalismului anonim în care omul este servitorul capitalismului, spre deosebire de mișcarea coop. care este o mișcare națională, în care capitalul este servitorul omului: căci la coop. de credit beneficiile se impart în raport cu împrumuturile, la coop. de consum beneficiile se impart în raport cu cumpărăturile, având rolul de a educa consumatorul. De aceia singurul mijloc pentru ridicarea cooperației este: Dați autonomie deplină cooperației, căci prin aceasta o mulțime de cooperative, mere putrede create de partidul liberal, institue născute dintr'un singur ordin administrativ dat de către un organ de control al statului, vor trebui să dispară, rămân-

nând adevăratele cooperative cari nu vor recurge la sprijinul Statului. Numai în cadrul unui regim autonom se poate desvolta o cooperație isvorată din necesitățile economice politice și sociale ale țărănimii, în care se oglindește în mod just și echitabil nu numai interesele țărănimii ci și interesele tuturor celorlalte clase sociale din România.

Prin autonomie vor dispărea o mulțime de cooperative artificiale, cari trăiesc din sprijinul statului, cari prin nepriceperea conducătorilor și-au mâncat toate fondurile, cari compromit mișcarea cooperativă. Statul prin controlul care l-a exercitat asupra cooperației până în anul 1929 a făcut ca mișcarea cooperativă să ia o altă direcție, amestecându-se în cooperație a făcut să se nască o mulțime de cooperative artificiale. Cele cari nu s'au supus controlului au fost lovite de către stat, ba chiar distruse. Un exemplu: Sub regimul cooperației autonome Naț-Țărănesc a luat ființă cooperativa de Import-Export o instituție autonomă de valorificare a cerealelor. Partidul liberal, prin noua lege a cooperației, care suprinsă autonomia, a înființat o nouă centrală de valorificare a cerealelor, având de scop de a concura Centrala de Import-Export.

Altă înfățișare ar fi luat cooperația dacă ar fi fost autonomă, căci s'ar fi născut o cooperație liberă și conștientă cu conducători buni și cinstiți, care ar fi putut concura cu instituțiile capitaliste.

Nu mai prin autonomie se poate concepe a cooperație sănătoasă și adevărată.

Dr. Gheorghe Mladin

Partea oficială

Se aduce la cunoștința membrilor partidului național-țărănesc de sub conducerea Dlilor Ion Mihalache și Iuliu Maniu, că în sectorul Zărandului va funcționa și activa ca subșef de sector Dl Precot Pop Cornel, din comuna Zărand, iar în sectorul comunei Pâncota va funcționa și activa — tot în calitate de subșef — Dl învățător Anton David din comuna Măderat, în sectorul Buteni va funcționa în aceeași calitate de subșef d. Petru Luguzan.

Toți membrii partidului național-țărănesc, care fac parte din Consiliul Județean, sunt rugați a se întruni la cafenea „Dacia“, la orele 9, înainte de începerea ședinței Consiliului, care va avea loc în ziua de 15 Aprilie, ora 10 a. m. În această ședință se va discuta și lua hotărâri importante.

Vice-președinte, Secretar General
Mihai Cosma **prof. C. Teodorescu**

„PLUGARUL“ insoțire economică de păstrare și credit, Drauș.

Convocare.

Domnii membrii la insoțirea economică de păstrare și credit „Plugarul“ în senzul Art. 19 din Statute sunt convocați la

XVIII-a Adunare Generală Ordinară

care se va ține în Drauș, la 21 Aprilie 1935, ora 2 d. a. în localul insoțirii.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării și designarea unui notar și 2 verificatori. 2. Raportul direcțiunii și a consiliului de cenzori, stabilirea Bilanțului pe 1934 și darea absolutului. 3. Hotărârea asupra acoperirii deficitului. 4. Alegerea comitetului de cenzori și un membru în direcțiune pe 1 an.

Bilanț pe anul 1934. Activa: Cassa 11081, mbilieri 7659, acții la bancă 1360, mărfuri 168012, deficitul an. 1934 1205, total 189317. — Pasiva: Capital 45100, fonduri de rez. 139357, Dpozite 3559, dividendă nerid. 1301, total 189317 direcțiunea. Drauș, la 31 Decembrie 1934. Verificat și aflat în ordine: Consiliul de cenzori.